
Partijprogramma
Partij voor de Dieren Europese Verkiezingen 10 juni 2004
Amsterdam, 6 maart 2004

Partijprogramma Partij voor de Dieren

De Partij voor de Dieren presenteert hierbij haar programma voor de Europese verkiezingen op 10 juni 2004. Het is uniek dat een partij met dierenbelangen als hoofdthema deelneemt aan de verkiezingen voor het Europese Parlement. In een Europees parlement waarin de Franse jagerspartij vijf afgevaardigden heeft, zouden vertegenwoordigers van een dierenbelangenpartij niet mogen ontbreken. Algemeen wordt aangenomen dat de Nederlandse Partij voor de Dieren in dat opzicht het meest kansrijk is van alle deelnemende partijen op het gebied van dierenwelzijn in heel Europa!

De programmacommissie bestond uit mr. Marianne Thieme, drs. Ton Dekker en ir. Marjolein de Rooij. Zij zijn in hun werk ondersteund door verschillende leden van de PvdD, in het bijzonder door drs. Jasmijn de Boo en dr. Jos Koning. Het bestuur van de PvdD heeft het concept op 6 februari 2004 goedgekeurd.

Tijdens het partijcongres op 6 maart 2004 is het partijprogramma aan de leden worden voorgelegd en goedgekeurd.

Het programma is onderverdeeld in de volgende hoofdstukken:

1	Uitgangspunten Partij voor de Dieren	4
2	Landbouw	6
	Aanvaardbaarheid veehouderij	6
	Kwaliteit en regio	6
	Vervoer van levende dieren	7
	Bestrijding dierziekten	7
	Andere maatregelen	8
	Landbouw en ontwikkelingslanden	9
3	Visserij	10
	Overbevissing	10
	Gebruik van drijfnetten	10
	Dodingsmethoden	10
4	Jacht	12
	Bejagen van dieren die schade veroorzaken	12
	Uitgestorven diersoorten	12
5	Biotechnologie en genetische manipulatie	13
6	Proefdieren	14
	Alternatieven	14
	Registratie	14
	Andere maatregelen	15
7	Gezelschapsdieren	16
	Dierenmishandeling en -verwaarlozing	16
	Fokkerij	16
	Exotische diersoorten	16
	Vermaak en amusement met dieren	16

8	CITES, bedreigde diersoorten	17
	Bushmeat	17
	Overige handel in exotische dieren en producten	17
	Walvisjacht	18
9	Natuur: natuurgebieden en biodiversiteit	19
10	Milieu, Volksgezondheid, Justitie, Economie en Buitenland politiek	20
	Milieu	20
	Vervoer en mobiliteit	20
	Ruimtelijke Ordening	20
	Volksgezondheid	20
	Justitie	20
	Werkgelegenheid en arbeid in Europa	21
	Economie	21
	Buitenlandse politiek	21

1 Uitgangspunten Partij voor de Dieren

De invloed van 'Europa' op mens, dier, natuur en milieu is enorm. 'Europa' is verantwoordelijk voor grensoverschrijdende regelgeving van voedselveiligheid tot biomedisch onderzoek, van veevoer en dierentransport tot handelsexport en van dierenwelzijn tot milieumaatregelen. Europese regelgeving heeft onder andere geleid tot het doden van miljoenen gezonde dieren tijdens de verschillende uitbraken van dierziekten. Het is daarnaast verantwoordelijk voor de lange afstandstransporten van levend vee door een open markt te stimuleren.

Ethiek is in Europa nauwelijks onderwerp van discussie en natuur, milieu en dieren delven in Europa vaak het onderspit ten gunste van economie en technologische ontwikkelingen. Daarbij hebben lobbyisten van het bedrijfsleven veel macht waardoor iedere keer weer economie, vrije markt en technologie aan het langste eind trekken. De Partij voor de Dieren pleit voor intensieve samenwerking met mensen en organisaties uit andere Europese landen die ethische afwegingen als uitgangspunt voor hun handelen kiezen, met respect voor mens, dier, natuur, milieu en democratie. De Partij voor de Dieren plaatst dierenbelangen daarmee boven iedere politieke kleur en is daarin een unieke partij in het huidige politieke spectrum.

Het doel van de Partij voor de Dieren is om de positie van dieren in onze samenleving te verbeteren. De Partij voor de Dieren komt op voor de zwaksten, de stemlozen in onze maatschappij, de dieren. De prioriteit ligt bij het behartigen van dierenbelangen. Er is veel achterstallig onderhoud op dit gebied, vooral in Europa. Bij de behandeling van niet-diergerelateerde onderwerpen zullen wij weliswaar een actieve bijdrage leveren aan het debat en de stemmingen, maar een minder initiërende rol vervullen.

Het programma van de PvdD is gebaseerd op de visie dat dieren - evenals mensen - levende wezens zijn met bewustzijn en gevoel en daarom evenals mensen het morele recht hebben op een respectvolle behandeling door de mens. Dit houdt in dat dieren, zowel in het wild levende als gehouden dieren, naar hun eigen aard moeten kunnen leven en niet zonder een noodzakelijk of redelijk doel door de mens in hun welzijn mogen worden aangetast. Beschaving uit zich immers in de wijze waarop mensen omgaan met andere levende wezens op deze aarde en met de natuurlijke omgeving in het algemeen. Het opkomen voor de kwetsbaren in onze samenleving - waaronder dieren - vormt een wezenlijk uitgangspunt van onze beschaving.

De emancipatiebeweging die opkomt voor de belangen van dieren groeit in snel tempo en heeft recent geleid tot oprichting van dierenwelzijnspartijen in Nederland, Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en Spanje. Het feit dat de Franse jagerspartij met vijf vertegenwoordigers gekozen is in het Europese Parlement geeft aan hoe belangrijk het is dat ook dierenbeschermers met hun eigen afgevaardigden in het Europese parlement komen om tegenwicht te kunnen bieden aan alle dieronvriendelijke ontwikkelingen en wetgeving.

Deze ontwikkeling is noodzakelijk omdat bij andere politieke partijen thema's zoals economie, veiligheid en integratie voorrang krijgen boven natuur, milieu en dierenwelzijn. Politieke kopstukken besteden weinig aandacht aan dier, natuur en milieu en ook uit de debatten van de afgelopen jaren blijkt dat de huidige parlementariërs, op een enkele positieve uitzondering na, weinig tot geen betrokkenheid hebben getoond bij onderwerpen als dierenwelzijn.

Het belang van de miljarden dieren die jaarlijks door de Nederlandse samenleving worden gebruikt, rechtvaardigt de opname in de Europese Grondwet van een artikel dat een fundament vormt voor een betere bescherming van dieren. In het huidige grondwetsvoorstel is opgenomen dat er rekening gehouden dient te worden met het welzijn van dieren maar dat

daarbij godsdienstige en culturele rituelen en tradities meegewogen moeten worden. In de praktijk betekent dit dat bijvoorbeeld onverdoofd slachten, stierengevechten, het rapen van kievitseieren, het schieten van trekvogels en circussen die dieren gebruiken niet verboden zouden kunnen worden. De PvdD vindt dit een onaanvaardbaar uitgangspunt. Voldoende reden om tegen de Europese grondwet in haar huidige vorm te stemmen.

Europese regels zouden bescherming moeten bieden aan dieren. Alle landen van de Europese Unie moeten aan deze basisregels voldoen. Maar de PvdD vindt dat landen onafhankelijk van Europese wetgeving de mogelijkheid moeten krijgen én nemen om verdergaande bescherming te bieden aan dieren. Op dit punt wil de Partij voor de Dieren dat landen autonoom blijven om nationale regels verder aan te kunnen scherpen. Europese en globale handelsbelangen mogen nooit boven dierenbelangen worden gesteld.

Daarom heeft de Partij voor de Dieren de volgende uitgangspunten:

- Opname van een artikel voor de rechten van dieren in de Europese Grondwet
- Het Europees Parlement dient zich sterk te maken voor een Universele Verklaring van de Rechten van het Dier bij de VN
- Instelling van een vaste parlementaire commissie Dierenbelangen
- Het opstellen van een algemeen Ethisch Beoordelingskader voor de aanvaardbaarheid van het gebruik van dieren
- Het voeren van een actief Europees handhavingsbeleid ten aanzien van wetgeving met betrekking tot dieren

2 Landbouw

Het Europese landbouwbeleid kost de belastingbetaler maar liefst 42 miljard euro en legt daarmee beslag op meer dan de helft van de totale Europese begroting.

De Partij voor de Dieren wil een drastische omslag in het Gemeenschappelijke Landbouw Beleid (GLB). Het GLB is verantwoordelijk voor overproductie, schaalvergroting in de sector, kunstmatig in stand gehouden exportpositie, voedselschandalen en oneerlijkheid in de wereldhandel. Dit beleid kost de Europese burgers maar liefst 42 miljard euro per jaar en het legt daarmee beslag op meer dan de helft van de totale Europese begroting. Het dierenleed dat hiermee gepaard gaat is nauwelijks te bevatten, niet alleen qua omvang maar ook qua intensiteit. Tientallen miljoenen biggen die jaarlijks onverdoofd gecastreerd worden, miljarden kuikens die in zes weken uitgroeien tot een onnatuurlijke superkip, meer dan honderd miljoen haantjes die elk jaar levend versnipperd worden in een hakselmachine, pasgeboren kalfjes die, nog nat achter de oren, bij hun moeder worden weggehaald en dagenlang op transport moeten: allemaal voorbeelden van afschuwelijk dierenleed in de landbouw waaraan de Partij voor de Dieren een halt wil toeroepen.

Aanvaardbaarheid veehouderij

Principieel is het uitgangspunt van de Partij voor de Dieren dat dieren in vrijheid moeten kunnen leven. Daar waar besloten wordt om dieren te houden voor productie zal aan een aantal basisvoorwaarden moeten worden voldaan. De PvdD gaat bij de formulering van deze voorwaarden uit van onder meer de vijf algemeen geaccepteerde vrijheden voor het dier zoals gedefinieerd door het Britse dierenwelzijnscomité Brambell in 1965.

Dieren zijn vrij:

- van dorst, honger en onjuiste voeding;
- van fysiek en fysiologisch ongerief;
- van pijn, verwondingen en ziektes;
- van angst en chronische stress;
- om hun natuurlijke (soorteigen) gedrag te vertonen.

Een belangrijk gevolg van het respecteren van deze vrijheden is dat de veehouderij aangepast dient te worden aan het dier in plaats van het dier aan de veehouderij. Ook zijn aanpassingen aan het dier verband houdend met verkeerde huisvesting niet meer toegestaan. Het couperen van staarten en snavels is niet meer nodig als bij de huisvesting rekening wordt gehouden met het natuurlijke wroet- en pikgedrag van varkens en kippen.

Een verbod op het fokken van dieren uitsluitend op productiekenmerken is voor de PvdD eveneens een gevolg van het respecteren van de vrijheden. Het fokken van bijvoorbeeld runderen die niet meer op een natuurlijke manier ter wereld kunnen komen (dikbillen) is voor de PvdD dan ook onacceptabel.

De PvdD zet zich in voor sterke vermindering van het aantal dieren dat wordt gehouden en voor de optimalisering van het welzijn van deze gehouden dieren. Daarnaast dient onverminderd de discussie door diverse overheden en organisaties voortgezet te worden over de aanvaardbaarheid van het doden van dieren voor consumptieproducten waar goede alternatieven voor bestaan.

Kwaliteit en regio

De bio-industrie moet zo snel mogelijk afgebouwd worden. Er dienen hoge EU normen inzake dierenwelzijn vastgesteld te worden. Voor het verbeteren van dierenwelzijn is de PvdD voorstander van kwaliteitsproductie voor eigen regio. De nadruk die momenteel in Europa gelegd wordt op kwantiteit heeft grote nadelige gevolgen voor dierenwelzijn, de

ontwikkelingslanden en het milieu. Het milieu lijdt onder de grote hoeveelheden dierlijke producten die gedumpt worden op de wereldmarkt. Bovendien legt het over de hele wereld heen en weer slepen van landbouw- en voedselproducten een groot beslag op eindige grondstoffen. Het vervoeren van levende dieren en dierlijke producten over de wereld draagt grote risico's voor mens en dier met zich mee in de vorm van ernstige epidemieën. De EU moet investeren in kwaliteitsproductie en duurzaamheid in de eigen regio, in plaats van in bulkproductie voor de export. Een belangrijke manier om dierenwelzijn en –gezondheid in de landbouw te verbeteren is regionalisering. Dieren moeten geboren worden, opgroeien en geslacht worden in hetzelfde gebied.

De Partij voor de Dieren is voorstander van cross compliance. Dit houdt in dat inkomenssteun aan boeren slechts zal worden toegekend als wordt voldaan aan een aantal normen op het gebied van o.a. dierenwelzijn. Het naleven van deze normen wordt een subsidievoorwaarde. Een groot deel van de normen moet op Europees niveau worden vastgesteld, maar de afzonderlijke lidstaten moeten gestimuleerd worden deze aan te scherpen tot een hoger niveau.

Ter ondersteuning van nationale normen die verder gaan dan de Europese regelgeving, dient er een goed etiketteringssysteem te komen. In dat systeem moet duidelijk herkenbaar worden in welk land een product geproduceerd is en volgens welke (dierenwelzijns)normen. De etikettering moet uniform en goed herkenbaar worden. De consument wordt door de overheid en de marktpartijen uitgebreid voorgelicht over de inhoud van de kwaliteitssystemen.

Een totale omvorming van het beleid zal voor de boeren niet pijnloos zijn en daarom zijn compensatieregelingen noodzakelijk. Agrariërs zijn medeslachtoffer van een beleid dat de bio-industriële productie jarenlang ten onrechte stimuleerde en zij moeten om die reden een positieve impuls krijgen om hun bedrijfsvoering in kwalitatieve zin te verbeteren. De overstap kan via een tijdelijke financiële steun gecompenseerd worden.

Vervoer van levende dieren

Zoals eerder aangegeven dienen de lange afstandstransporten van levende dieren bestemd voor de mestering of slachterij verboden te worden. Controles dienen mede door Europese Inspecteurs te worden uitgeoefend. De PvdD vindt daarnaast dat wrakke (ongeneeslijk zieke en gewonde) dieren niet getransporteerd mogen worden, maar te allen tijde op de boerderij moeten worden geslacht.

Het transport van levend vee moet tot een minimum beperkt worden. De PvdD pleit voor een maximumreistijd van twee uur. Dit levert een besparing van 100 miljoen euro aan exportrestituties op, die kan worden gebruikt om regionalisering te stimuleren.

Bestrijding dierziekten

De intensieve en massale veehouderij is de oorzaak van het op grote schaal uitbreken van dierziekten. Massale vleesconsumptie en bijbehorende bio-industriële methoden lijken steeds meer een gevaar voor de volksgezondheid te vormen. De Wereldgezondheidsorganisatie vreest dat wereldwijd miljoenen menselijke slachtoffers zullen vallen als gevolg van mutaties van het vogelgriepvirus.

De Partij voor de Dieren is uiteraard tegen een massale vernietiging van dieren bij uitbraak van besmettelijke ziekten zoals MKZ of varkenspest. Momenteel worden mogelijkheden geschapen in Europese wetgeving om noodvaccinaties mogelijk te maken samen met 'ruimen'. De PvdD wil preventieve inenting en geen ruiming. Dieren zijn geen tomaten. Maar ter voorkoming van dierziekte zullen ook drastische veranderingen doorgevoerd moeten worden. Door regionaliseren, beperking van lange afstandstransporten en het

verminderen van het aantal gehouden dieren is de kans op een dierziekte-uitbraak verkleind en zullen de gevolgen beperkt zijn.

De PvdD streeft naar de volgende situatie:

- Het gesleep met dieren dient op te houden. Veehouders moeten hun eigen dieren fokken, zelf afmesten en aan een vaste slachterij in de regio afleveren. Gescheiden fokken en afmesten mag alleen als er sprake is van een één-op-één-relatie met een bedrijf in de regio. De mesterij neemt zijn dieren van slechts één fokkerij af en het transport van de dieren wordt beperkt tot maximaal twee keer, een keer naar de mesterij en een keer naar het slachthuis.
- Producten van ingeënte dieren moeten gewoon op de markt worden gebracht.
- Behalve productiedieren mogen ook dieren in dierentuinen en hobbydieren te allen tijde worden gevaccineerd. De verplichting dat ingeënte, gezonde dieren gedood en vernietigd moeten worden moet komen te vervallen.

Als eenmaal aan deze voorwaarden is voldaan kan eventueel van preventieve vaccinatie afgestapt worden. Een uitbraak van een ziekte kan dan effectief worden bestreden door dieren in een straal rond de ziektehaard te vaccineren, uiteraard zonder de verplichting dat ingeënte, gezonde dieren gedood en vernietigd moeten worden.

Andere maatregelen

Andere maatregelen ter verbetering van dierenwelzijn in de landbouwsector waar de PvdD zich in het Europese Parlement hard voor gaat maken zijn:

- De Europese Commissie dient meer middelen beschikbaar te stellen voor onderzoek naar diervriendelijke houderijsystemen, maar vooral ook naar de implementatie van diervriendelijke systemen.
- Het sexen en daarna vernietigen van mannelijke kuikens uit de legsector dient uitgebannen te worden. Er moet Europees onderzoek komen naar de mogelijkheden van het vroegtijdig prenataal sexen van eieren zodat de massavernietiging van haantjes voorkomen kan worden. Daarnaast bieden dubbeldoelrassen waarbij de haantjes kunnen worden vetgemest een oplossing.
- Er dient meer Europees onderzoek gedaan te worden naar plantaardige voeding en de EU moet geld beschikbaar stellen voor de promotie van dit 'voedsel van de toekomst'.
- Er dient een einde te komen aan het oormerken van vee. Chipherkenning vormt bijvoorbeeld een diervriendelijk alternatief.
- Het gebruik van medicijnen als groeibevorderaars en het preventief toedienen van antibiotica in de veehouderij moet worden verboden.
- Er dient een einde te komen aan onnodige ingrepen zoals het (onverdoofd) castreren van biggen en het couperen van staarten bij schapen. Diervriendelijke maatregelen moeten gekoppeld worden aan het verkrijgen van een subsidie.
- Het huidige productieniveau van melkkoeien moet worden verminderd en de melkkoeien moeten in de wei blijven.
- Kalveren moeten na de geboorte bij hun moeder blijven en hebben recht op moedermelk.
- Er moet een einde komen aan alle kooihuisvesting voor pluimvee.
- In navolging van nationale verboden in Engeland, Ierland, Oostenrijk, deelstaten van Duitsland en Schotland dient er een Europees verbod te komen op het fokken van nertsen en andere pelsdieren voor hun vacht.
- Er dient een Europees verbod op de handel in en import van bont te komen.
- Voor dieren die nu vogelvrij zijn, zoals konijnen, kalkoenen en ganzen, dient welzijnswetgeving te worden gemaakt. Daarbij vindt de PvdD dat het wetenschappelijk welzijns onderzoek bij konijnen de afgelopen jaren afdoende heeft bewezen dat deze dieren niet geschikt zijn voor de vleesfokkerij.

Landbouw en ontwikkelingslanden

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid heeft vergaande gevolgen voor ontwikkelingslanden. Door exportsubsidies kunnen westerse boeren hun overschotten voor bodemprijzen dumpen op de wereldmarkt. De markt wordt hierdoor telkens ernstig verstoord. De boeren uit ontwikkelingslanden krijgen geen kans een eerlijke prijs voor hun producten te krijgen. Hier moet een einde aan komen. De PvdD wil dat ontwikkelingslanden het recht moeten behouden om zich met importcontroles en tariefbescherming teweer te stellen tegen goedkope importen om zo de ontwikkeling van de eigen landbouw- en voedselsector mogelijk te maken. Tegelijkertijd is een verbeterde toegang tot onze koopkrachtige markt van groot belang voor ontwikkelingslanden. De markttoegang moet geregeld worden via voorkeursbehandeling, zodat de landen die het het hardst nodig hebben profiteren van exporten naar de Europese markt. Daarbij dienen harde eisen te worden gesteld aan de wijze van productie aangaande dierenwelzijn, milieu en arbeidsomstandigheden. Deze eisen dienen overigens ook aan dierlijke producten uit rijke landen te worden gesteld.

3 Visserij

Het Europese visserijbeleid is verankerd in het GVB, het Gemeenschappelijk Visserij Beleid. Het doel van het GVB is het instandhouden van de vispopulatie en de diversiteit in de zeeën te beschermen. De PvdD is van mening dat het GVB, net als het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), te veel rekening houdt met economische en handelsbelangen. De Partij voor de Dieren ziet in de Europese wateren drie grote problemen, te weten de overbevissing, het gebruik van drijfnetten en de dodingsmethoden. Daarnaast is de nieuwe bio-industrie in de vorm van viskwekerijen een zorgwekkende ontwikkeling.

Overbevissing

Door het uitgeven van quota probeert de EU jaarlijks de hoeveelheid vis die gevangen mag worden te beperken. Overbevissing zou op die manier voorkomen kunnen worden, ware het niet dat de lobby van de visserij sterk is en de handelsbelangen voor de EU zwaar wegen. De quota worden daarom te hoog gesteld, ondanks waarschuwingen van onafhankelijke wetenschappers, waardoor mag er meer vis gevangen worden dan goed is voor de instandhouding van populaties. Bovendien is er een levendige handel in visquota tussen de lidstaten, hetgeen effectieve vangstvermindering sterk frustreert. Dit is voor de Partij voor de Dieren onacceptabel. Op langere termijn dreigen hierdoor vissoorten geheel uit te sterven. Daarbij komt dat de controle op de quota beperkt is waardoor vaak meer vis wordt gevangen dan is toegestaan. Strengere controles zijn noodzakelijk om vissoorten te beschermen tegen uitsterven. De Europese Commissie dient de beschikking te krijgen over eigen inspecteurs en satelliettechnieken om zo ook illegale visvangsten aan te pakken. Bij internationale afspraken over het beheer van zeeën en oceanen krijgt kleinschalige seizoens- en kustvisserij voorrang boven industriële visserij.

Gebruik van drijfnetten

Het gebruik van drijfnetten op zee veroorzaakt zeer veel schade aan de bodem. De leefomgeving van dieren in de zee wordt hierdoor vernietigd en dieren hebben geen mogelijkheid meer om voedsel te zoeken. Er moet in opdracht en op kosten van de EU meer onderzoek worden gedaan naar alternatieve vangstmethoden. Om te voorkomen dat dolfijnen en walvissen in vissersnetten verstrikt raken moet de EU aangepaste netten en sonarsystemen voorschrijven.

Dodingsmethoden

De dodingsmethoden van vis kenmerken zich door ruwheid en langdurigheid. Anders dan veel mensen denken gaat een vis niet snel dood wanneer hij op het droge gebracht wordt. Haringen zijn bijvoorbeeld pas tot na 35 minuten gestikt, kabeljauwen en wijtingen tot na 60 minuten. Veel vissen worden 'gestript': dit houdt in dat de vis levend en wel wordt opengesneden om de organen en het bloed te verwijderen. De vis gaat hierdoor echter niet onmiddellijk dood. Schollen houden het bijvoorbeeld maximaal 50 minuten uit. De palingindustrie doodt de paling door zout op de huid te strooien die zodoende ontslijmd wordt. De paling vertoont langdurig heftige zwembewegingen om het zout te ontvluchten. Dit zoutbad heeft op de huid van de paling een effect dat is te vergelijken met brandwonden bij de mens. Bovendien beschadigt het zout de kieuwen. Een uiterst pijnlijke methode dus. Wanneer de paling tenslotte ophoudt te bewegen, is hij nog bij bewustzijn en nog lang niet dood. Maar hij wordt dan wel van zijn organen ontdaan.

Alternatieve, diervriendelijkere dodingsmethoden worden op dit moment nauwelijks toegepast. De visserijsector toont helaas weinig interesse voor dit probleem. Hetzelfde geldt voor de Europese overheid. Het doden van palingen door zout en neksnede moet gestopt worden en de EU dient actief aan de ontwikkeling van alternatieve dodingsmethoden voor paling en zeevis te gaan werken.

Viskwekerijen

In viskwekerijen wordt op een dierenvriendelijke wijze met vissen omgegaan. De vissen worden in hoge dichtheden gehouden, krijgen hormonen toegediend en worden op verschillende manieren gemanipuleerd om voortplanting en groei te bevorderen. Er heeft zich, zonder dat daar veel ruchtbaarheid aan wordt gegeven, een nieuwe visbio-industrie ontwikkeld, die krachtig wordt gesteund door de Europese overheden. Totdat fundamenteel onderzoek heeft geleid tot meer diervriendelijke vormen van viskweek dient uitbreiding verboden te worden; de financiële steun van de EU hiervoor moet stopgezet worden.

4 Jacht

De Partij voor de Dieren vindt het belangrijk dat naast de soortenbescherming ook de bescherming van individuele dieren in het wild een beter wettelijk kader krijgt. De PvdD wil een einde aan de plezierjacht, de trofeeënjacht en het bejagen van bijgevoerde dieren.

Bejagen van dieren die schade veroorzaken

In geval van ernstige gevaren voor de volksgezondheid, of in geval van grote landbouwschade waar diervriendelijke methoden niet werken, kan de jacht in overweging genomen worden. De PvdD hecht er in dat geval aan dat de uitoefening door professionals in overheidsdienst of onder direct overheidstoezicht plaatsvindt. Toezicht op de uitoefening van de jacht dient niet langer te worden overgelaten aan jachtopziers in dienst van jagers en terreinbeheerders, maar aan overheidsdienaren. Het afschieten van dieren in de draag-, rui- of zoogtijd veroorzaakt zoveel buitenproportioneel dierenleed dat dit verboden moet worden. De drijfjacht dient onder alle omstandigheden verboden te worden.

Een voorwaarde voor de jacht is altijd dat onderzoek heeft aangetoond dat het doden van dieren een effectieve en de enige oplossing is. De Europese Unie dient daarom geld beschikbaar te stellen voor onderzoek naar de effecten van bejaging.

Onafhankelijk onderzoek naar de effectiviteit van de jacht dient gewaarborgd te worden. Het is al geruime tijd bekend dat de intensivering en verdroging van de landbouw het teruglopen van de weidevogelstand veroorzaakt. Het inzetten van het jachtmiddel is daarom totaal niet opportuun en dat dient erkend te worden. Voor de trekvogels wil de PvdD een speciaal beschermingsregime. Voor boeren moet een goede compensatieregeling komen in geval van substantiële schade.

Uitgestorven diersoorten

Uitzetting van in ons land uitgestorven diersoorten zoals zeearenden, wolven, lynxen, otters, korhoenders etcetera dient tot het uiterste beperkt te worden. De Partij voor de Dieren gaat ervan uit dat de biotoop bepalend is voor hun aanwezigheid. Slechts wanneer spontane terugkeer uitgesloten is door onnatuurlijke barrières en wanneer vaststaat dat de biotoop weer voldoende ruimte, rust en voedsel biedt, is uitzetting bespreekbaar.

5 Biotechnologie en genetische manipulatie

De erfelijke eigenschappen van dieren en planten hebben zich ontwikkeld in een langdurig proces. Hierdoor hebben planten en dieren zich optimaal aan elkaar en aan de natuurlijke omstandigheden van hun omgeving aangepast en is een dynamisch evenwicht tussen de diverse levensvormen ontstaan. De genetische manipulatie van planten en dieren en het toepassen daarvan voor technologische doeleinden (biotechnologie) vormt een drastische breuk in het natuurlijke ecosysteem. Ze tast niet alleen de integriteit van planten en dieren aan, maar vormt grote risico's voor hun voortbestaan. Genetisch gemanipuleerde dieren en planten kunnen immers hun natuurlijke soortgenoten verdringen en in het algemeen het ecosysteem ontwrichten.

De laatste jaren zijn handelingen die op genetisch niveau veranderingen aanbrengen in een levend organisme (biotechnologie) verder ontwikkeld en de toepassingen van biotechnologie bij dieren zijn uitgebreid. Voorstanders van biotechnologie menen dat bepaalde ziekten en afwijkingen het best onderzocht kunnen worden door bij dieren naar specifieke genen en interactie tussen genen te kijken en hiervoor zijn dieren nodig die sterk op elkaar lijken (hiervoor worden transgene dieren gemaakt). In Europa wordt biotechnologie steeds vaker toegepast ondanks de kritiek vanuit de maatschappij. Er bestaan zorgen over het ongelimiteerd manipuleren van de grenzen van een dier, hetzij op productieniveau hetzij op genetisch niveau. De intrinsieke waarde van dieren wordt niet genoeg erkend en het dier wordt steeds meer als ding gezien. De Partij voor de Dieren vindt dat de bescherming van dieren die gebruikt worden in biotechnologische handelingen niet voldoende is en hangt een strikt 'Nee, tenzij'-principe aan, waarvan vrijwel geen dispensatie mogelijk is.

De Partij voor de Dieren wil een verbod op genetische manipulatie en klonen van dieren. Daarnaast moet er op ethische gronden een verbod komen op het patenteren van leven. En naast gewervelde dieren moeten ook ongewervelde dieren beschermd worden. De PvdD wil dit in Europese wetgeving vastleggen.

6 Proefdieren

De Partij voor de Dieren wil een einde aan alle dierproeven, maar realiseert zich dat dat in fasen moet worden doorgevoerd. Om dit proces te versnellen zal veel meer aandacht en geld besteed moeten worden aan het ontwikkelen en toepassen van alternatieven.

In Europa wordt diergebruik voor experimentele doeleinden gereguleerd door middel van een Richtlijn (86/609/EEG) en de Conventie van de Europese Raad 'betreffende de bescherming van gewervelde dieren die gebruikt worden voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden'. In alle huidige lidstaten zou de Richtlijn anno 2004 volledig geïmplementeerd moeten zijn. De Partij voor de Dieren is het eens met de inhoud van de richtlijn maar constateert dat de implementatie te wensen overlaat en dat de richtlijnen met voeten worden getreden.

Alternatieven

De Partij voor de Dieren hecht zeer aan het ontwikkelen en toepassen van alternatieve methoden zoals het gebruik van bijvoorbeeld cel- en weefselkweken (methoden die het aantal dieren in onderzoek verminderen), betere opzet van het onderzoek, betere statistische analyses en methoden die dierproeven verfijnen (door bijvoorbeeld anesthesie of pijnstillers toe te passen of door de omgeving, het hok of de kooi waarin de dieren verblijven aantrekkelijker en minder stressvol en te maken). De Partij voor de Dieren vindt in tegenstelling tot de EU-richtlijn het gebruik van ongewervelde dieren geen goed alternatief voor een dierproef.

Alternatieven zijn vaak goedkoper en leveren meestal snellere resultaten op. Er dient meer geld te worden geïnvesteerd in onderzoek naar alternatieven voor dierproeven. Vooral vervangende methoden dienen verder te worden ontwikkeld. Tevens dient er meer geld besteed te worden aan het stimuleren van het gebruik van alternatieven (de implementatie) en verspreiding van informatie over alternatieven. De ontwikkeling van alternatieven verloopt eveneens traag vanwege lange goedkeuringsprocedures die door de overheid zijn voorgeschreven. Een groot deel van het totale budget voor experimenteel onderzoek en andere wetenschappelijke doeleinden gaat naar dierenexperimenteel onderzoek. Slechts een heel klein deel van het totale budget gaat naar alternatievenonderzoek. De Partij voor de Dieren wil een vast percentage van het budget besteden aan de ontwikkeling, validatie en implementatie van alternatieve methoden. Daarnaast is een vereenvoudiging van de validatie van testen (goedkeuren) noodzakelijk om alternatieve methoden een redelijke kans te geven en daarmee het gebruik van proefdieren te verminderen.

Registratie

Een uniforme registratie van diergebruik in verschillende Europese lidstaten is ver te zoeken. Soms wordt onderzoek verplaatst van westerse landen naar minder ontwikkelde landen waar minder strikte wetgeving met betrekking tot dieren bestaat. Dit is een zorgwekkende ontwikkeling en het is van het grootste belang dat de nieuwe lidstaten snel in de pas gaan lopen met de huidige lidstaten. Starre richtlijnen kunnen daarnaast leiden tot grote aantallen proeven met dieren die vereist zijn voor verplichte testen voor volksgezondheid en veiligheid. De richtlijn moet aangepast kunnen worden als het aantal proefdieren hierdoor vermindert.

De statistische gegevens omtrent diergebruik dienen beter geregistreerd en geharmoniseerd te worden; ook dieren die voor de fok worden gebruikt en dieren die vlak voor een experiment worden gedood dienen als proefdier gerekend te worden.

Het aantal dierproeven dient sterk verminderd te worden. Dit kan onder meer door de verplichting tot testen op dieren van alle nieuw ontwikkelde etenswaren met gezondheidsclaims in te trekken. Het testen op dieren van nieuwe medicijnen die nauwelijks van reeds bestaande medicijnen afwijken dient te worden verboden. Alle gegevens uit

dierexperimentele onderzoeken dienen openbaar te worden om zodoende onnodige dierproeven en fok van proefdieren te voorkomen.

Andere maatregelen

- De maatschappelijke discussie rondom de wenselijkheid van dierproeven wordt nauwelijks gevoerd en in de praktijk wordt niet het wettelijke principe 'nee, tenzij' gehanteerd maar het 'ja, mits'. De PvdD is van mening dat wetenschappelijke belangen niet altijd mogen prevaleren boven de belangen en behoeften van dieren. Nut en noodzaak van dierproeven moeten duidelijker worden vastgesteld. De PvdD wil de maatschappelijke discussie hierover stimuleren.
- Onderzoekscentra waar apen worden gehuisvest en gebruikt voor onderzoek dienen niet langer overheidssteun te ontvangen en dienen zo spoedig mogelijk gesloten te worden. De apen die als proefdier zijn gebruikt dienen ondergebracht te worden in een deugdelijke opvang.
- Verfijning (de derde V) van dierproeven en experimenten moet de norm worden en niet beschouwd worden als luxe. Verrijkte kooien en het sociaal huisvesten van dieren, het gebruik van anesthesie en pijnstillers (waar nodig) en het gebruik van humane technieken en het toepassen van humane eindpunten moeten de standaard worden in Europa. Het psychisch lijden bij dieren dient te worden onderkend.

7 Gezelschapsdieren

Veel dierenleed wordt veroorzaakt door onwetendheid van de eigenaar van het huisdier. Veel mensen hebben onvoldoende of verkeerde informatie over voeding, huisvesting en opvoeding van dieren. De Partij voor de Dieren vindt een (internationale) voorlichtingscampagne, gesteund door de EU, waarin het publiek gewezen wordt op het 'kleine' dierenleed in huiskamers en de manieren om dit te voorkomen, noodzakelijk.

Dierenmishandeling en -verwaarlozing

Overtredingen van (welzijns)regels voor dieren dienen meer prioriteit te krijgen bij opsporingsinstanties en overtredingen dienen zwaarder bestraft te worden. Een Europees samenwerkingsverband dat overeenkomsten vertoont met Interpol moet internationale dierenhandel aan banden leggen. Tegen bijvoorbeeld malafide hondenhandelaren kan dan met behulp van het samenwerkingsverband beter worden opgetreden. Ook optreden tegen overtredingen van welzijnsregels bij lange afstandstransporten blijft nu vaak bij de grens steken door gebrek aan internationale samenwerking.

Opvang en (her)plaatsing dieren

Lidstaten van de Europese Unie dienen beleid te formuleren dat gericht is op de opvang en (her)plaatsing van dieren. De (lokale) overheden moeten hiervoor faciliteiten beschikbaar stellen en financiële steun bieden. Vanuit de overheid zal er een controle-apparaat opgezet worden om het asielwerk te toetsen aan regelgeving en zo het welzijn van dieren te waarborgen en misstanden te voorkomen.

Fokkerij

Door selectieve fok worden dieren geboren die geen volwaardig zelfstandig leven kunnen leiden. Selectieve fok leidt ertoe dat dieren niet op een natuurlijke wijze ter wereld kunnen komen, continu ademhalingsmoeilijkheden hebben, afwijkingen in hun skelet vertonen of om verschillende redenen vroegtijdig zullen sterven. Dit geldt onder meer voor paarden, honden en katten. Het uiterlijk van de dieren wordt boven het welzijn van dieren gesteld. De Partij voor de Dieren vindt dit niet acceptabel en wil een verbod op het fokken van dieren die door selectieve fok gezondheids- of welzijnsproblemen ondervinden. Dit verbod moet vergezeld gaan van verbod van het tentoonstellen en verhandelen van dergelijke soorten.

Exotische diersoorten

Gezelschapsdieren leven over het algemeen in en rondom het huis. Sommige dieren, zoals de hond en de huiskat, zijn hiervoor prima geschikt. Andere dieren, zoals een wasbeer of een python, zijn niet geschikt om als huisdier te houden. De Partij voor de Dieren pleit voor een Europese positieflijst waar alle diersoorten op staan die geschikt zijn als huisdier. In sommige Europese landen, zoals België, bestaat deze lijst al. De verkoop van en handel in de ongeschikte diersoorten wordt hiermee aan banden gelegd.

Vermaak en amusement met dieren

Dieren worden al sinds jaar en dag gebruikt ter vermaak van de mens. Het welzijn van het dier wordt daarbij in meer of mindere mate geschaad. De PvdD vindt dat dieren een eigenwaarde hebben en daarom niet ten koste van hun integriteit ter vermaak van de mens gebruikt mogen worden. Er zijn veel gevallen waarin het leed dat dieren wordt aangedaan zonneklaar is. Deze vormen van vermaak met dieren moeten direct verboden worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om stierengevechten en hanengevechten. Andere vormen van vermaak, waarbij het dier geen (direct) lichamelijk letsel wordt toegebracht moeten worden ontmoedigd. Het gebruik van dieren in circussen dient verboden te worden.

8 CITES, bedreigde diersoorten

CITES (Convention on the International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) is een internationale overeenkomst tussen overheden. Het CITES-verdrag bestaat uit afspraken die 164 landen met elkaar hebben gemaakt over de bescherming van dier- en plantensoorten. Hierin is onder andere opgenomen welke dieren met uitsterven bedreigd worden en daarom bescherming verdienen. De regels in het verdrag zijn helder maar de handhaving hiervan laat te wensen over. Zo worden jaarlijks miljoenen dieren illegaal over de wereld getransporteerd. Het dierenleed dat met de internationale handel in beschermde diersoorten wordt veroorzaakt is zeer groot. De enorme bedragen die met de handel in bedreigde diersoorten gemoeid zijn en de lucratieve markt voor illegale dieren en dierlijke producten van exotische herkomst zorgt ervoor dat handelaren niet snel zullen stoppen. De enige effectieve manier om bedreigde diersoorten ook daadwerkelijk te beschermen is gerichte en krachtige handhaving en sanctionering. Hierin is voor de EU een belangrijke rol weggelegd.

Bushmeat

Handel in vlees van beschermde diersoorten zoals apen is een grote bedreiging voor deze diersoorten. Veel van deze dieren mogen worden gedood onder de valse vlag van respect voor de gebruiken van de plaatselijke bevolking. Gerookte of gestoofde gorilla en chimpansee zijn delicatessen in Afrika. Maar ook in Europa (Brussel en Parijs) vindt men mensapen op het menu. Op de bonobo wordt bovendien nog altijd gejaagd omdat mensen geloven dat ze medicinale of magische krachten hebben. Babymensapen worden gevangen en verkocht op de Europese markt als huisdier. Hun moeder wordt daarbij vrijwel altijd gedood. Voor elke aap die het eerste levensjaar in gevangenschap haalt zijn naar schatting tien tot twintig soortgenoten gedood. Sommige mensapen belanden in stropersklemmen die bedoeld zijn voor ander wild en vrijwel allemaal hebben ze te kampen met menselijke ziekten, burgeroorlogen en jacht door armoede onder de bevolking.

De apen worden steeds kwetsbaarder doordat hun leefomgeving verkleint. Er blijft steeds minder bos over voor de mensapen door houtkap en bosbranden. De bloeiende handel in apenvlees zorgt er bovendien voor dat ze in vrijwel alle landen een geliefd jachtobject zijn. Het eten van bedreigde diersoorten is strijdig met de vele afspraken die zijn gemaakt om het uitsterven van dieren te voorkomen. De PvdD vindt dan ook dat Europa kosten noch moeite moet sparen om deze trend te stoppen. Handhaving is vooral een taak van nationale, in dit geval bijvoorbeeld Afrikaanse, overheden. Het geldt dat de EU beschikbaar stelt voor ontwikkelingshulp aan deze landen kan een goed drukmiddel zijn om deze overheden tot maatregelen te dwingen. Daarbij moet de invoer van dit 'bushmeat' in Europa verboden worden.

Overige handel in exotische dieren en producten

Sommige Chinese medicijnen worden gemaakt van botten van tijgers, de huid van tijgers wordt verkocht aan liefhebbers of verwerkt tot modeaccessoire. Olifanten worden nog steeds illegaal gedood voor het ivoor van hun slagtanden. Zeeschildpadden worden gevangen voor hun vlees en hun schild, waarvan sieraden en souvenirs worden gemaakt. Maar ook de handel in levende dieren is groot. Beschermde dieren zoals papegaaien worden in het wild gevangen, duizenden kilometers verscheept onder erbarmelijke omstandigheden en belanden uiteindelijk in een omgeving die totaal ongeschikt voor ze is. De PvdD vindt het volstrekt onacceptabel dat deze vorm van dierenleed kan blijven bestaan door gebrekkige handhaving in Europese landen. De PvdD wil dat de EU meer prioriteit geeft aan handhaving van de regels zoals vastgesteld in het CITES-verdrag.

Binnen CITES zijn vrijstellingen opgenomen voor de jacht op bedreigde diersoorten. Hierdoor wordt het jagers (uit binnen én buitenland) mogelijk gemaakt om bedreigde

diersoorten als olifanten, tijgers en leeuwen te schieten. Deze zogenaamde trofeejachten worden mogelijk gemaakt als bepaalde diersoorten om welke reden dan ook 'beheerd' moeten worden. Deze vrijstellingen zijn slecht controleerbaar en dienen om die reden afgeschaft te moeten worden. De reizen die worden georganiseerd om bedreigde en beschermde diersoorten dood te schieten moeten verboden worden. De PvdD vindt dat het justitieel apparaat van de lidstaten Europese jachttoeristen moet kunnen vervolgen wanneer deze Europese ingezetenen bedreigde diersoorten buiten Europa bejagen.

Walvisjacht

De commerciële jacht op walvissen is verboden. Toch weten landen als Japan, Noorwegen en IJsland de jacht op de walvis te rechtvaardigen door er het etiket van wetenschappelijk onderzoek op te plakken. De Partij voor de Dieren is van mening dat dit in strijd is met eerdere internationale afspraken en vindt dat er geen enkele wetenschappelijke noodzaak is om walvissen te doden. De PvdD wil dat de EU er bij deze landen op aandringt de internationale afspraken na te komen en dit standpunt kracht bij zet door waar mogelijk (financiële) druk uit te oefenen.

9 Natuur: natuurgebieden en biodiversiteit

In de Europese Unie gelden twee wetten voor behoud van biodiversiteit; de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Deze richtlijnen hebben als oogmerk de bescherming van wilde flora en fauna, het treffen van compenserende maatregelen wanneer het leefgebied wel wordt aangetast en het eventueel herstellen van een oude situatie. De Franse Jagerspartij, met vijf zetels in het Europees Parlement, is de afgelopen jaren onvermoeibaar bezig geweest om deze richtlijnen vleugellam te maken.

De Vogelrichtlijn heeft niet voor harmonisatie gezorgd in de regels over bejaagbare dieren. Er is in het ene land veel meer mogelijk dan in het andere land. Dat moet gelijk getrokken worden, ten nadele van landen waar veel mag wel te verstaan. Diersoorten waar “vanouds” op gejaagd werd, mochten voor een zeer groot deel na de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn in 1979 gewoon verder bejaagd worden. In de Annexen van de richtlijn staan voor ieder land soorten genoemd waarop de jacht geopend *kan* worden. In de praktijk worden echter veel gebieden in Europa totaal leeggeschoten. De volstrekt onacceptabele praktijken in Frankrijk en vele andere landen – ook Denemarken en Zweden – moeten aan de kaak gesteld worden. Frankrijk schiet bijvoorbeeld twee miljoen veldleeuweriken per jaar terwijl er in ons land een achteruitgang met 90% heeft plaats gevonden, Zweden schiet beren en wolven, Italië, Griekenland, Spanje en Portugal roeien kwartels en tortelduiven uit, enz. In de landen die bij de EU komen is het nog veel erger. Malta spant de kroon en heeft meer dan zes jaar uitstel van aanpassing aan de EU-regels bedongen. Daar móet wat aan gedaan worden.

De habitatrichtlijn wil ervoor zorgen dat er uiteindelijk een Europese ecologische hoofdstructuur komt: Natura 2000. Alle lidstaten dienen daarvoor ‘Speciale Beschermingsgebieden’ (Special Protection Areas) aan te wijzen. De Partij voor de Dieren vindt dat de invoering van deze gebieden te langzaam gaat. Veel lidstaten vertragen de totstandkoming van deze gebieden bewust om zo economische belangen voorrang te kunnen geven. De aangewezen speciale natuurgebieden worden nauwelijks beschermd.

De doelstellingen die in de richtlijnen zijn gesteld krijgen nooit gewicht wanneer economische belangen een rol spelen. De zogenaamde structuurfondsen van de EU gooien vaak roet in het eten. Deze fondsen steunen vaak infrastructurele en andere projecten in strijd met de uitgangspunten van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het zou de normaalste zaak van de wereld moeten worden dat bij de toekenning van structuurfondsen dierenbelangen, natuur, milieu en biodiversiteit een centrale rol spelen.

Eisen van de PvdD op het gebied van natuurbescherming:

- Bedreigde diersoorten waarvan de populatie van intercommunautair belang geacht wordt, zoals bij voorbeeld het vliegend hert, dienen onder een zwaarder beschermingsregime te vallen, zodat hun belangen niet ondergeschikt gemaakt kunnen worden door lokale belangen op het gebied van bijvoorbeeld ruimtelijke ordening. Biotoopverbetering voor dergelijke soorten dient een Europees speerpunt te worden.
- De ontwikkeling van Europese ecologische hoofdstructuur dient in de hoogste versnelling te worden gezet.
- Ter bescherming van de biodiversiteit op de aarde dient de EU wereldwijde afspraken te maken inzake natuurbeheer.
- Er moet een importverbod van illegaal gekapt hout komen. De EU dient ontwikkelingslanden te steunen bij duurzaam bosbeheer en het tegengaan van illegale houtkap.
- Bij natuurrampen bevordert de EU natuurherstel.

10 Milieu, Volksgezondheid, Justitie, Economie en Buitenland politiek

De Partij voor de Dieren komt op voor de belangen van dieren, de zwaksten in onze samenleving. Er is een enorme scheefgroei ontstaan in de behartiging van mensenbelangen in verhouding tot dierenbelangen. Daarom stelt de Partij voor de Dieren zich op het standpunt dat binnen de overige aandachtspunten voor haar geen initiërende rol is weggelegd.

De Partij voor de Dieren heeft er voor gekozen overige onderwerpen puntsgewijs weer te geven als proeve van onze stellingname op niet of niet direct aan dierenbelangen gerelateerde gebieden.

Milieu

- De PvdD streeft naar een actieve bevordering van alternatieve, dier- en milieuvriendelijke energiebronnen.
- Lidstaten moeten zich houden aan de Kyotoverplichtingen.
- Nationale overheden krijgen de bevoegdheid om hun binnenlandse markt te beschermen tegen de import van schadelijke en verontreinigde producten en verpakkingen.
- De PvdD wil recycling van afval en andere materialen stimuleren, vooral in EU-verband. De verspilling van (drink)water dient verder teruggedrongen te worden. Dit kan door waterbesparende maatregelen in te voeren en gebruik van waterverslindende apparatuur en productiemethoden te ontmoedigen.

Vervoer en mobiliteit

- Strengere inspecties op vrachtvervoer, en scheepvaart, om de veiligheid en het welzijn meer te waarborgen. Stimuleren van vervoer over (binnen)wateren. Inperking vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor en over de weg.
- Stimuleren van snel, betrouwbaar en energiezuinig openbaar vervoer tussen de lidstaten.

Ruimtelijke Ordening

- De EU dient meer prioriteit te geven aan natuurontwikkeling. Het gebruik van landbouwgronden voor biologische landbouw en/of natuurontwikkeling kan gestimuleerd worden door middel van subsidies. De Vogel- en Habitatrichtlijnen zullen gerespecteerd moeten worden bij de aanleg van nieuwe wijken en dorpen en grote infrastructurele projecten.
- De PvdD wil de bouw van aanleunwoningen op het eigen erf stimuleren als de verzorging van de ouderen (deels) door de kinderen overgenomen kan worden.

Volksgezondheid

- De PvdD streeft naar een Europese etikettering voor alle producten die ziekmakers als salmonella en campylobacter bevatten.
- De PvdD wil een Europese stimuleringscampagne voor het gebruik van meer plantaardige voeding.

Justitie

- De PvdD wil effectievere handhaving door betere samenwerking tussen partijen. Vorming van een Europees multidisciplinair handhavingsteam moet bevorderd worden.
- De Europese Unie moet zich sterk gaan maken voor een betere opvang van vluchtelingen in eigen regio.
- Tegen mensenhandel en gedwongen prostitutie van vooral vrouwen en kinderen moet door de EU hard worden opgetreden.

Werkgelegenheid en arbeid in Europa

- De lidstaten van de Europese Unie moeten zorgen voor een gelijkmatige ontwikkeling van de werkgelegenheid in hun landen. Economisch kwetsbare regio's in de Europese Unie dienen versterkt te worden door het initiëren van milieuvriendelijke projecten zoals eco-toerisme.
- De Europese Unie dient te investeren in een adequate technologische infrastructuur, het gebruik van informatietechnologie in het onderwijs en kwalitatief hoogstaand onderzoek op het vlak van de informatie- en communicatietechnologie. Elektronische handel is een belangrijk instrument voor het bevorderen van nieuwe werkgelegenheid.

Economie

- Het midden- en kleinbedrijf speelt een cruciale rol bij het scheppen van banen. Deze sector dient kansen en mogelijkheden te krijgen. Misbruik van machtsposities van multinationals dient teruggedrongen te worden.
- Er dient een groen Bruto Nationaal Produkt (BNP) ontwikkeld te worden waarin milieufactoren en energieverbruik mee worden gewogen. Dit moet gebruikt worden in samenhang met het gebruikelijke BNP om de welvaart in Europa te meten.

Buitenlandse politiek

- Exportsubsidies en importheffingen moeten zo spoedig mogelijk afgebouwd worden omdat ze nadelig zijn voor ontwikkelingslanden.
- De Europese Unie draagt bij aan vrede in het Midden-Oosten door actieve Europese diplomatie en economische samenwerking.
- De Europese Unie maakt afspraken met de armste landen over kwijtschelding van schulden, maar stelt daarbij politieke eisen met betrekking tot het democratisch gehalte van de betrokken landen en de bestrijding van corruptie.
- Als economische grootmacht moet de Unie haar invloed gebruiken in de VN en WTO om de internationale rechtsorde te versterken en de strijd aan te gaan tegen armoede, onveiligheid en verdrukking.